

A XESTIÓN INDIRECTA DOS SERVIZOS SOCIAIS DE TITULARIDADE AUTONÓMICA EN GALICIA, EN ESPECIAL O CONCERTO

Marcos Almeida Cerredá
Profesor Contratado Doutor

Diana Santiago Iglesias
Bolseira FPU

Resumo

Os servizos sociais de titularidade autonómica creados pola Administración da Xunta de Galicia, en uso da competencia que lle corresponde de acordo co Estatuto de Autonomía, poden ser xestionados pola mesma de forma directa, a través da súa propia estrutura organizativa, ou indirecta, a través das distintas modalidades de xestión de servizos públicos reguladas na normativa de contratos do sector público. De entre as formas de xestión indirecta, en Galicia, por disposición legal, no ámbito dos servizos sociais ten carácter preferente o concerto. En consecuencia, no presente traballo, lévese a cabo unha completa análise dos elementos esenciais -subxectivos, obxectivos e procedimentais- do concerto como instrumento de xestión indirecta dos servizos sociais de titularidade autonómica en Galicia.

Palabras chave: Servizos Públicos. Servizos Sociais. Xestión de Servizos Públicos. Xestión indirecta. Concerto.

Abstract

The social services under regional jurisdiction created by the Administration of the Xunta de Galicia according to the Galician Statute of Autonomy can be managed directly, by the own organizational structure of the Autonomic Administration, or indirectly, by the different modalities of public services management regulated in the Spanish Law on Contracts of the Public Sector. Between the modalities of indirect management, in Galicia the concert has preferred character by legal disposition in the sector of the social services. Consequently, the present work develops a complete analysis of the essential elements - subjective, objective and procedural - of the concert

like instrument of indirect management of the social services under regional jurisdiction in Galicia.

Keywords: Public services. Social services. Public services management. Indirect management. Concert.

I. Introducción

A Comunidade Autónoma de Galicia, de acordo co establecido no artigo 27 do seu Estatuto de Autonomía, ten atribuídas, con carácter exclusivo, competencias en materia de asistencia social e de promoción do desenvolvemento comunitario.

En exercicio da devandita habilitación competencial, o Parlamento de Galicia aprobou a Lei autonómica 4/1993, do 14 de abril, de Servizos Sociais de Galicia (en adiante, LSSG) que, segundo o seu artigo 1, “ten por obxecto a ordenación e a estrutura dun sistema integrado de servizos sociais como servizo público da Comunidade Autónoma de Galicia, así como a regulación da súa promoción”¹.

¹ De acordo co artigo 3 LSSG, este sistema de servizos sociais inspírase nos seguintes principios:

- Responsabilidade pública. Os poderes públicos promoverán e garantirán a prestación de servizos sociais mediante a achega dos medios financeiros, técnicos e humanos adecuados.
- Recoñecemento e apoio da iniciativa social. Recoñécese e apoíase a iniciativa social, entendéndose por tal a iniciativa privada sen ánimo de lucro, que poderá colaborar na prestación dos servizos sociais dentro do marco definido na LSSG.
- Recoñecemento da iniciativa privada con ánimo de lucro. Recoñécese a iniciativa privada con ánimo de lucro, que poderá concorrer á prestación dos servizos sociais nas condicións e cos requisitos que se establecen na LSSG.
- Territorialidade. A organización do sistema e a distribución de competencias e funcións, sempre que a natureza dos servizos o permita, responderán ós principios de descentralización e desconcentración, atribuíndo ou delegando o exercicio das competencias nos entes ou órganos administrativos máis próximos ós cidadáns, sen diminución da garantía da igualdade de servizos e prestacións a todos os cidadáns de Galicia.
- Planificación e coordinación. A Administración autonómica realizará a planificación xeral dos servizos sociais coordinando a súa actuación coa das Administracións locais, e a destas entre si, así como coas demais Entidades prestadoras de servizos sociais, coa finalidade de atender de forma ordenada e global ás necesidades, sacar rendemento ós recursos dispoñibles, garantir a calidade na prestación dos servizos e evitar os desequilibrios territoriais.
- Procurarase así mesmo a coordinación cos servizos sanitarios, culturais, educativos e urbanísticos de Galicia.

Este artigo 1 LSSG, en consecuencia, configura como servizo público da Comunidade Autónoma o sistema integrado de servizos sociais de Galicia, no que coexisten, debidamente coordinadas, unha rede pública e unha rede privada de prestación de servizos sociais².

No marco da rede pública, á Administración autonómica correspóndelle, entre outras funcións, de acordo co artigo 26.7 LSSG, a creación e xestión dos equipamentos e programas que pola súa natureza, ámbito ou outras

-
- Globalidade. Os servizos sociais prestaranse de forma que se evite o tratamento fragmentado das problemáticas sociais, promovendo, ó contrario, a atención integral das mesmas.
 - Normalización e integración. Os servizos sociais tenderán ó mantemento dos cidadáns no seu ambiente familiar e social ou, no seu caso, á súa inserción na comunidade, respectando o dereito á diferenza.
 - Participación. Os poderes públicos promoverán a incorporación dos cidadáns á programación e prestación dos servizos sociais.
 - Prevención. Os servizos sociais tenderán non só a remediar situacións existentes de marxinación, senón tamén, e primordialmente, a prever e eliminar as causas que conducen ás citadas situacións.
 - Solidariedade. Os poderes públicos fomentarán a solidariedade nas actuacións dos servizos sociais, con vistas a superar as condicións que provoquen situacións de marxinación, con especial apoio ó desenvolvemento do voluntariado social.
 - Universalidade. Todas as persoas que o precisen terán acceso ós servizos sociais en condicións de igualdade, con atención preferente ás persoas ou grupos máis necesitados.

Vid., sobre os principios en que se debe basear o sistema de servizos sociais nun moderno Estado Social descentralizado: José Luis Carro FERNÁNDEZ-VALMAYOR, "Pluralismo territorial y Estado Social en la perspectiva nacional y comunitaria", *Revista de Estudios de la Administración Local*, n. 291, 2003, pp. 213-230 e "Diritti sociali ed economici e pluralismo territoriale", *Territorialità e delocalizzazione nel governo locale*, Il Mulino, Bologna, 2007, pp. 103-120.

² Como sinala Luis MIGUEZ MACHO, no Dereito español "para que haya servicio público es necesaria la transferencia formal a una Administración pública (mediante ley en nuestro Ordenamiento constitucional) de la titularidad de una actividad de prestación de utilidades a los particulares, con el fin de garantizar la erogación de esas utilidades en determinadas condiciones, que configuren el tradicional régimen jurídico de prestación de los servicios públicos: igualdad y neutralidad, continuidad y regularidad, adaptación a las necesidades públicas y al progreso tecnológico", se ben este mesmo autor precisa que "en el caso de los servicios sociales o asistenciales, [...], es posible la convivencia de organizaciones presenciales públicas excluidas del mercado y sometidas al régimen propio del servicio público, y el ejercicio por los particulares de la misma actividad sin necesidad de concesión" (*Los Servicios Públicos y el Régimen Jurídico de los Usuarios*, Cedecs, Barcelona, 1999, pp. 63-110). Este mesmo autor defende, tamén, a adecuación do concerto para a prestación destes servizos sociais ou asistenciais ("Las formas e colaboración público-privada en el Derecho español", *Revista de Administración Pública*, n. 175, 2008, p. 175). Vid., ademáis sobre este tema, Joaquín TORNOS MAS, "Significación y consecuencias jurídicas de la consideración de los servicios sociales como servicios públicos", *Cuadernos de Derecho Local*, n. 6, 2004, pp. 7-18.

circunstancias concorrentes deban ter unha dimensión de ámbito autonómico³.

Os servizos, que, en uso da devandita competencia, poña en marcha a Administración autonómica, de acordo co disposto no artigo 27.1 LSSG, pódese xestionar pola Administración da Xunta de Galicia directamente, a través dos seus medios propios, ou indirectamente, a través das diversas modalidades de xestión de servizos públicos reguladas na normativa vixente sobre contratación do sector público⁴.

Non obstante, a propia LSSG recolle a posibilidade de que esta facultade de libre elección que se lle reconece á Administración autonómica na determinación da forma de prestación dos servizos sociais de titularidade pública poida ser limitada, no futuro, polo Lexislativo autonómico. Isto é así, na medida en que o artigo 28 do devandito texto normativo dispón que, legal-

-
- ³ Este artigo 26 LSSG atribúe á Administración autonómica as seguintes competencias:
1. A planificación e programación xeral dos servizos sociais no ámbito da Comunidade Autónoma, concretada na elaboración do Plan galego de equipamentos e servizos sociais.
 2. A ordenación e coordinación do sistema de servizos sociais:
 - a) Elaborar a normativa básica para a xestión dos servizos sociais e a aplicación dos programas de atención primaria e especializada.
 - b) Coordinar as actividades dos organismos públicos e das entidades de iniciativa privada financiadas con fondos públicos que realicen actuacións propias do obxecto da LSSG, para garantir unha política social coherente e axeitada ó Plan galego de equipamentos e servizos sociais.
 3. A homologación, rexistro e control de centros e servizos.
 4. O estudo das necesidades e problemáticas plantexadas no campo dos servizos sociais, así como a investigación e formación permanente do persoal en dita materia.
 5. O asesoramento e asistencia técnica ás entidades prestadoras de servizos sociais.
 6. O deseño e aplicación dun sistema de información estatística de servizos sociais, así como o mantemento e actualización do mesmo.
 7. A creación e xestión dos equipamentos e programas que pola súa natureza, ámbito ou outras circunstancias concorrentes asuma a Administración autonómica.
 8. A protección e tutela dos menores que se atopen en situación de desamparo nos termos establecidos na lexislación específica.
 9. O fomento e regulación do voluntariado social.
 10. A avaliación de solicitudes e concesión das prestacións ou axudas económicas legal ou regulamentariamente.
- ⁴ A Administración da Comunidade Autónoma de Galicia, en materia de contratación administrativa, atópase sometida á lexislación básica de contratos do sector público e á normativa autonómica en materia de contratos do sector público galego, ditada en virtude da competencia autonómica de desenvolvemento lexislativo e de execución da lexislación do Estado en materia de contratos públicos e da competencia autonómica de regulación dos procedementos administrativos que se deriven da organización da propia Administración autonómica (artigos 27.1 e 5 e 28 do Estatuto de Autonomía de Galicia).

mente, poderán establecerse, por áreas de actuación, os centros e servizos que, con carácter necesario, haberán de ser xestionados de modo directo polas Administracións públicas da Comunidade Autónoma⁵.

A opción, por parte da Administración da Xunta de Galicia, de que a erogación dun determinado servizo social se leve a cabo en réxime de xestión directa non presenta ningún problema, xa que a súa posta en marcha constitúe unha manifestación da capacidade de autoorganización propia da devandita Administración⁶. Así, a xestión directa dun servizo social pódese realizar pola Administración da Xunta de Galicia a través dos seus propios servizos, centrais ou periféricos, ou a través dalgún ente instrumental da mesma (consorcios, axencias, organismos autónomos ou sociedades públicas)⁷. En todo caso, de conformidade co disposto no artigo 29 LSSG, os centros de servizos sociais propios da Administración autonómica crearanse por Decreto, sendo precisa Orde da Consellería competente para o inicio das súas actividades⁸.

⁵ Conforme ó artigo 5 LSSG, o sistema de servizos sociais estrutúrase en niveis de atención e áreas de actuación.

Os niveis de atención defínense en función da territorialidade, así como da intensidade, complexidade e especificidade da prestación, e son dous: de atención primaria, dando lugar ós servizos sociais de atención primaria e de atención especializada, dando lugar ós servizos sociais especializados.

As áreas de actuación, definidas en función dos sectores de poboación e das problemáticas diferenciadas que se abordan en cada unha delas, son, de acordo con este precepto, as seguintes: comunidade; familia, infancia e mocidade; minusvalías; velez; muller; drogo-dependencias e alcoholismo; minorías étnicas; delincuencia e reinserción de ex-internos e outras problemáticas de marxinación social.

⁶ A Comunidade Autónoma de Galicia ten, de acordo co artigo 27.1 e 5 do Estatuto de Autonomía de Galicia, competencia sobre a organización das súas institucións de auto-goberno e sobre os procedementos administrativos que se deriven da organización propia dos poderes públicos galegos.

Vid., sobre a potestade autonómica de autoorganización, José Luis CARRO FERNÁNDEZ-VALMAYOR, "Sobre la potestad autonómica de autoorganización", *Civitas*, n. 71, 1991, pp. 317-332 e "Comentario al artículo 27.1", *Comentarios al Estatuto de Autonomía de la Comunidad Autónoma de Galicia*, dirixidos por José Luis CARRO FERNÁNDEZ-VALMAYOR, MAP, Madrid, 1991, pp. 309-339.

⁷ Sobre as características e funcionamento destes entes, vid.: Miguel NAVEJAS REBOLLAR, *La Nueva Administración Instrumental*, Colex, Madrid, 2000 e Juan Francisco PÉREZ GÁLVEZ, *Las Agencias Estatales para la Mejora de los Servicios Públicos*, Comares, Granada, 2007.

⁸ O Decreto 517/2005, de 6 de outubro, atribúe á Vicepresidencia da Igualdade e do Benestar as competencias en materia das políticas autonómicas de benestar, incluíndo as políticas de xuventude, solidariedade, voluntariado, benestar social, inclusión social, servizos comunitarios, atención ós discapacitados e ás persoas maiores.

Por outra banda, a posibilidade de que a Administración da Xunta de Galicia preste os servizos sociais da súa titularidade indirectamente, recoñecida no citado artigo 27 LSSG, cohonestase perfectamente co disposto na normativa estatal básica sobre contratación do sector público, actualmente recollida na Lei 30/2007, de 30 de outubro, de Contratos do Sector Público (en adiante, LCSP)⁹, en concreto co establecido:

- no artigo 8 LCSP, que define o contrato de xestión de servizos públicos como aquel en cuxa virtude unha Administración Pública encomenda a unha persoa, natural ou xurídica, a xestión dun servizo cuxa prestación foi asumida como propia da súa competencia pola Administración encomendante¹⁰. Así, en efecto, como se acaba de sinalar, os servizos sociais de titularidade pública na nosa Comunidade Autónoma poden ser de competencia da Administración da Xunta de Galicia, polo que é perfectamente posible que esta encomende a un terceiro a súa xestión.
- no artigo 251 LCSP, o cal precisa que as Administracións Públicas poderán xestionar indirectamente, mediante contrato, os servizos da súa competencia, sempre que sexan susceptibles de explotación por particulares e que ditos servizos non impliquen o exercicio da autoridade inherente ós poderes públicos¹¹. Dado que a prestación dos servizos sociais públicos autonómicos non implica *stricto sensu* o exercicio da autoridade inherente ós poderes públicos¹² e que son susceptibles de explotación económica, como demostra o feito de que xunto ós servizos sociais públicos existe un mercado de servizos sociais privados, é evidente que a Administración da Xunta de Galicia pode optar pola súa xestión indirecta.

⁹ Vid., sobre esta recente regulación: LUIS COSCULLUELA MONTANER, "La Ley de Contratos del Sector Público", *Revista Española de Control Externo*, vol. 9, nº 27, 2007, pp. 15-40 e JOSÉ ANTONIO MARTÍNEZ BELTRÁN, "El contrato de gestión de servicios públicos en la Ley de Contratos del Sector Público", *La Ley*, n. 6934, 2008.

¹⁰ Estes contratos réxense polo establecido na LCSP- salvo as previsións contidas na mesma sobre modificación, prórroga, cumprimento, recepción da prestación, execución defectuosa, demora e resolución por demora- e polas disposicións especiais de cada servizo, na medida en que non se opoñan ó establecido na LCSP.

¹¹ Vid. Sentencia do Tribunal Supremo de 26 de xaneiro de 1990, Repertorio Aranzadi 561.

¹² Cfr. JULIA ORTEGA BERNARDO, "Competencias, servicios públicos y actividad económica de los municipios", *Estudios Jurídicos y Políticos*, n. 4, 2006, p. 23.

No caso que a Administración da Comunidade Autónoma escolla a fórmula da xestión indirecta dos servizos sociais da súa titularidade, xorde a cuestión de cales son as modalidades de xestión que a Administración Autonómica pode empregar. De conformidade co artigo 253 LCSP, a contratación da xestión dos servizos públicos pode adoptar as seguintes formas:

- a) Concesión, pola que o empresario xestiona o servizo ó seu risco e ventura.

A concesión, en definitiva, caracterízase porque o xestor privado, investido das facultades de natureza administrativa que lle transfire á Administración titular do mesmo para a súa correcta erogación, asume o risco económico que deriva da realización da actividade obxecto do servizo público.

- b) Xestión interesada, en cuxa virtude a Administración e o empresario participan nos resultados da explotación do servizo na proporción que se estableza no contrato. Respecto desta fórmula o artigo 180 do Real Decreto 1098/2001, de 12 de outubro, polo que se aproba o Regulamento Xeral da Lei de Contratos (en adiante, RXLC)¹³ sinala que se poderá establecer un ingreso mínimo a favor de calquera das partes asociadas, a aboar pola outra parte, cando o resultado da explotación non alcance a cubrir un determinado importe de beneficios¹⁴.
- c) Concerto con persoa natural ou xurídica que veña realizando prestacións análogas ás que constitúen o servizo público de que se trate. Respecto desta fórmula, o artigo 181 RXLC establece que a modalidade de concerto utilizarase naqueles supostos nos que para o desempeño ou maior eficacia dun servizo público conveña á Administración contratar a actividade privada de particulares que teña análogo contido ó do respectivo servizo.

¹³ Este regulamento, dictado ó amparo da habilitación normativa efectuada pola anterior lexislación de contratos das Administracións Públicas, continúa sendo aplicable na medida en que o seu contido non contradiga os preceptos da LCSP.

¹⁴ Hai que sinalar que, normalmente, as Administracións Públicas recorren a esta fórmula xestional cando dispoñen da maior parte das infraestruturas precisas para a xestión do servizo, establecéndose no contrato unha remuneración mínima que garanta ó xestor privado a rendibilidade do seu investimento.

- d) Sociedade de economía mixta na que a Administración participe, por si ou por medio dunha entidade pública, en concorrencia con persoas naturais ou xurídicas. O artigo 182 RXLC precisa, neste punto, que nos contratos de xestión de servizos públicos a sociedade de economía mixta figurará como contratante coa Administración, correspondéndolles os dereitos e obrigacións propios do concesionario de servizos públicos¹⁵. En consecuencia, unha vez constituída a sociedade de economía mixta, a Administración celebra o contrato de xestión de servizos públicos con ela, co fin de encomendarlle a xestión do servizo.

Ante esta multiplicidade de fórmulas de xestión indirecta, con carácter xeral, reconéceselle á Administración a máxima discrecionalidade á hora de escoller, en cada caso, a concreta modalidade do contrato de xestión de servizos públicos que pretende empregar¹⁶. Non obstante, no ámbito dos servizos sociais en Galicia, o artigo 27 LSSG restrinxe esta discrecionalidade, ó establecer no seu parágrafo primeiro que: “Os servizos sociais prestaranse polas Administracións Públicas directamente ou a través das diversas modalidades de xestión de servizos públicos regulados pola normativa vixente sobre contratación administrativa e preferentemente pola de concerto”.

Así pois, no caso que a Administración da Xunta de Galicia opte por xestionar de forma indirecta os seus servizos sociais, en principio, debe facelo baixo a modalidade de concerto. Isto non significa que non se poida empregar outra modalidade de xestión indirecta, senón que, no caso de que non se opte pola modalidade legalmente declarada preferente, a decisión da Administración autonómica ten que estar motivada de forma razoada e razoable, xa que se dita decisión carecese de motivación ou esta fose insuficiente ou incoherente a súa actuación sería ilexítima e, polo tanto, atoparíase viciada¹⁷.

¹⁵ Sobre estas modalidades, vid: José María BAÑO LEÓN, “El contrato de gestión de servicios públicos”, *Derecho de los Contratos Públicos*, Praxis, Madrid, 1995, pp. 671-694; María Jesús GALLARDO CASTILLO, “El contrato de gestión de los servicios públicos”, *Estudios sobre la contratación en las Administraciones Públicas*, Comares, Granada, 1996, pp. 515-546; Juan José LAVILLA RUBIRA, “El contrato de gestión de servicios públicos en el Texto Refundido de la Ley de Contratos de las Administraciones Públicas”, *Comentario a la Ley de Contratos de las Administraciones Públicas*, Civitas, Madrid, 2004, pp. 943-980.

¹⁶ Vid., entre outros moitos, Ángel BALLESTEROS FERNÁNDEZ, *Manual de Administración Local*, La Ley, Madrid, 2006, p. 831.

¹⁷ Vid., sobre este tema da xustificación das decisións da Administración: Tomás Ramón FERNÁNDEZ RODRÍGUEZ, *De la arbitrariedad de la Administración*, 5ª ed., Civitas, Madrid, 2008.

En consecuencia, dado o obxecto do presente traballo, procede adicar as seguintes páxinas do mesmo ó estudo do concerto como instrumento de xestión indirecta dos servizos sociais de titularidade autonómica en Galicia.

II. O concerto como instrumento de xestión indirecta dos servizos sociais de titularidade autonómica en Galicia

Para levar a cabo unha axeitada análise do concerto, en canto medio de xestión indirecta dos servizos sociais, é necesario, en primeiro lugar, definir este instrumento xurídico, e, en segundo lugar, estudar os elementos esenciais que o configuran.

A. A delimitación conceptual do concerto

O concerto constitúe unha modalidade do contrato de xestión de servizos públicos na que unha Administración Pública, por razóns de eficacia ou economía, encarga, a cambio do pago dunha contraprestación económica, a erogación dun servizo público da súa competencia, a unha persoa física ou xurídica, a cal, polo feito de vir ofrecendo no mercado a actividade material que integra o obxecto de dito servizo público, dispón da experiencia de xestión e dos medios persoais e materiais necesarios para garantir a adecuada prestación do citado servizo público¹⁸.

B. Os elementos esenciais do concerto

A efectos do seu estudio e análise sistemática, os elementos esenciais do concerto poden ser clasificados en tres grupos: subxectivos, obxectivos e procedimentais.

¹⁸ LUIS MORELL OCAÑA defende, entre outros, un concepto diferente de concerto. En concreto, para este autor, o concerto é: “un convenio entre la Administración titular de un servicio público y una entidad pública o privada que sea propietaria de las instalaciones, cediendo ésta a la Administración la utilización de tales instalaciones a cambio del pago de un *tanto alzado*” (“La organización y las formas de gestión de los servicios en los últimos cincuenta años”, *Revista de Administración Pública*, n. 150, 1999, p. 405).

1.- Elementos subxectivos

Os elementos subxectivos do concerto son dous: o concertante e o concertado.

a.- O concertante

Respecto do concertante é necesario analizar dúas cuestións, por un lado, cales son as esixencias que debe cumprir para adquirir tal condición, e, por outro lado, cal é a súa posición xurídica no seo do concerto.

Polo que se refire á primeira cuestión, segundo o establecido no artigo 251 LCSP, o suxeito concertante ten que cumprir cumulativamente dous requisitos.

En primeiro lugar, ha de tratarse dunha Administración Pública. De acordo co disposto no artigo 3.1 e 3.2 LCSP teñen a consideración de Administracións Públicas:

- a) A Administración Xeral do Estado, as Administracións das Comunidades Autónomas e as Entidades que integran a Administración Local.
- b) As entidades xestoras e os servizos comúns da Seguridade Social.
- c) Os Organismos Autónomos.
- d) As Universidades Públicas.
- e) As entidades de Dereito Público que, con independencia funcional ou cunha especial autonomía recoñecida pola lei, teñan atribuídas funcións de regulación ou control de carácter externo sobre un determinado sector ou actividade.
- f) As Entidades de Dereito Público vinculadas a unha ou varias Administracións Públicas ou dependentes das mesmas que cumpran algunha das características seguintes:

- 1.- que a súa actividade principal non consista na produción en réxime de mercado de bens e servizos destinados ó consumo individual ou colectivo, ou que efectúen operacións de redistribución da renda e da riqueza nacional, en todo caso sen ánimo de lucro.
- 2.- que non se financien maioritariamente con ingresos, calquera que sexa a súa natureza, obtidos como contrapartida á entrega de bens ou á prestación de servizos.

Non obstante, non terán a consideración de Administracións Públicas as Entidades Públicas Empresariais estatais e os organismos asimilados dependentes das Comunidades Autónomas¹⁹.

Á luz do disposto no establecido neste precepto, en concreto na citada letra a), a Xunta de Galicia ten, sen dúbida algunha, a consideración de Administración Pública.

En segundo lugar, a devandita Administración pública debe ostentar a titularidade do servizo que será obxecto do concerto.

No caso dos servizos sociais, cando a Administración da Xunta de Galicia asume a prestación dun determinado servizo social, no marco do establecido na LSSG, de modo simultáneo, adquire a titularidade do mesmo, o que, en consecuencia, lle permite levar a cabo a prestación indirecta do devandito servizo a través da fórmula do concerto.

Respecto da segunda cuestión á que se facía referencia ó inicio do presente epígrafe, hai que sinalar que a posición da Administración da Comunidade Autónoma, en canto concertante, é a suma dun conxunto de obrigas, prerrogativas e de responsabilidades.

A principal obriga do concertante consiste en pagar ó concertista o prezo establecido (art. 200 LCSP)²⁰. Entre as prerrogativas das que goza o concertante hai que destacar a prerrogativa de dirección, inspección e control²¹; a prerrogativa de intervención do servizo²²; a prerrogativa de interpreta-

¹⁹ Vid., sobre estos preceptos: José María GIMENO FELIU, "El nuevo ámbito subjetivo de aplicación de la Ley de Contratos del Sector Público: luces y sombras", *Revista de Administración Pública*, n. 176, 2008, pp. 9-54; M. Carmen CHINCHILLA MARÍN, "La nueva Ley de Contratos del Sector Público: ámbito de aplicación y otras cuestiones novedosas", *Revista Vasca de Administración Pública*, n. 79, 2007, pp. 41-70.

²⁰ O pago pódese efectuar polo concertante de forma total ou parcial.

²¹ Esta prerrogativa atópase xustificada polo feito de que a Administración autonómica está obrigada a garantir a boa prestación do servizo social obxecto do concerto. Neste sentido, a Administración, no contrato de xestión de servizos públicos, conserva os poderes de policía necesarios para asegurar a boa marcha do servizo (art. 255.2 LCSP). Estes poderes concrétanse na posibilidade de ditar instrucións e de esixir a adopción de concretas medidas dirixidas a garantir o correcto funcionamento do devandito servizo.

²² Para evitar perturbacións moi graves no funcionamento do servizo público, sempre que non exista outra solución, a Administración pode decidir nomear a un funcionario encargado de intervir a prestación do servizo, ó que lle corresponde ditar as instrucións necesarias para dirixi-la actuación do concertado na erogación do servizo (art. 261 LCSP).

ción²³ e a prerrogativa de modificación²⁴. Finalmente, sobre a responsabilidade hai que sinalar que o concertante responde fronte ó concertado e fronte a terceiros polos danos e prexuízos que lles poida ocasionar²⁵.

b.- O concertado

Ó igual que no caso do concertante, respecto do concertado é necesario analizar dúas cuestións, por un lado, cales son as esixencias que debe cumprir para adquirir tal condición, e, por outro lado, cal é a súa posición xurídica no seo do concerto.

Respecto das condicións que ten que cumprir o concertado, hai que sinalar que, de acordo co establecido na LCSP e na LSSG, este ten que reunir tres requisitos.

En primeiro lugar, o concertado, como contratista dunha Administración Pública, ha de posuír as condicións de aptitude, capacidade e solvencia establecidas na lexislación de contratos do sector público, dada a finalidade e extensión do presente traballo, non procede aquí facer unha exposición detallada destas condicións, polo que simplemente se remite á regulación das mesmas contida no Capítulo II “Capacidade e solvencia do empresario” do Título II da LCSP “Partes no contrato”²⁶.

En segundo lugar, ademais desas condicións xenéricas, de acordo co artigo 253.c LCSP, o concertado ha de ser un suxeito que veña realizando prestacións análogas ás que constitúen o obxecto do servizo público de que se trate.

²³ A razón da atribución desta prerrogativa procesual á Administración radica en evitar que, en caso de discrepancia sobre o contido do contrato, da espera pola interpretación efectuada polo órgano xudicial competente, poida derivarse un prexuízo para os usuarios do servizo como consecuencia da interrupción da prestación do mesmo (STS do 8 de outubro de 1999, Repertorio Aranzadi 9027). A interpretación que, en uso desta prerrogativa, efectúa a Administración atópase suxeita a posterior control xudicial (STS do 18 de decembro de 2000, Repertorio Aranzadi 1464).

²⁴ Co fin de garantir a mellor erogación posible do servizo ós usuarios, a Administración concertante pode aumentar, reducir ou suprimir a prestación que efectúa o concertado (art. 202 LCSP).

²⁵ Cfr. art. 198 LCSP.

²⁶ Sobre as novidades que a regulación da LCSP presenta nesta materia respecto da lexislación anterior de contratos, vid.: Jaime ALMENAR BELENGUER, “Capacidad y solvencia del empresario en la nueva Ley de Contratos del Sector Público”, *Actualidad Jurídica*, n. 19, 2008, pp. 53-57.

De acordo coa interpretación literal deste precepto, o concertado ten que ser unha persoa física ou xurídica que, no momento de celebrar o concerto, desenvolva unha actividade materialmente igual á que constitúe o obxecto do servizo público a concertar. A xustificación desta interpretación literal atópase no feito de que coa esixencia deste requisito o Lexislador non pretende, exclusivamente, garantir que o contratista teña capacidade real, dende o punto de vista técnico-profesional, de facer fronte ás diversas obrigas que a execución do contrato administrativo implica, senón que a dita esixencia responde á finalidade de tratar de garantir a inmediata posta en funcionamento do servizo que pretende errogar a Administración e a redución dos custes que esta ten que soportar na xestión do mesmo. Por iso, non hai que confundir este requisito consistente no desenvolvemento da actividade obxecto do concerto coa solvencia técnica, tanto máis canto que se ben aquel, normalmente, implica esta, dados os criterios que se empregan para valorar a solvencia técnica ou profesional, non sucede ó contrario, é dicir, pódese acreditar a solvencia sen ter desenvolvido directamente unha actividade análoga á que será obxecto de concerto. En conclusión, en principio, seguindo esta interpretación literal poderíase defender que non basta con que o concertado acredite a solvencia técnica para realizar o contrato, senón que ten que xustificar vir realizando unha prestación análoga á que será obxecto do concerto a celebrar.

Non obstante o dito, este requisito ten que ser interpretado de forma restritiva e flexible, para facelo compatible cos principios de liberdade de acceso ás licitacións, de non discriminación e de igualdade de trato establecidos no artigo 1 LCSP²⁷. En consecuencia, é necesario delimitar con maior precisión o alcance que se lle debe dar a este segundo requisito.

²⁷ Poderíase pensar que unha interpretación flexible é tamén necesaria para compatibilizar este requisito coas esixencias do Dereito Comunitario Europeo, de xeito que a súa aplicación non lesione o principio de libre prestación de servizos (artigo 49 do Tratado Constitutivo da Comunidade Europea, en adiante, TCE). Isto é certo, sen dúbida algunha, cando o concerto, en canto modalidade do contrato de servizos públicos, ten por obxecto servizos non sociais. Polo contrario, cando se trata de servizos sociais, a cuestión é máis complexa, dependendo a solución de se os devanditos servizos teñen ou non contido económico; no primeiro caso, poderíase considerar que o citado precepto éllles aplicable, no segundo caso, é posible defender que á xestión dos mesmos non lles resultan aplicables as normas do TCE relativas á libre prestación de servizos, dereito de establecemento, normas en materia de competencia e axudas estatais, resultándolles só aplicables os preceptos do TCE relativos ó principio de non discriminación (punto 43 do Libro Verde sobre os servizos de interese xeral (COM(2003) 270, de 21 de maio de 2003).

Así, tendo en conta, como se sinalou, que a finalidade que se pretende coa súa esixencia é garantir a inmediata prestación do servizo e/ou a redución do custo que a erogación do mesmo implica para Administración, a correcta interpretación deste requisito determina que este se traduza, simplemente, na esixencia de que o concertado dispoña de todos os medios necesarios para a prestación do servizo que a Administración pretende concertar no ámbito territorial no que a Administración pretende errogar o servizo público. Coa subscripción dun concerto a Administración o que quere é utilizar as infraestruturas e os medios dos que dispón un empresario particular para a prestación dun servizo público, na medida en que ela non dispón dos recursos necesarios para a súa construción e dotación ou que a opción do concerto é a máis eficaz ou eficiente para a xestión do servizo.

Polo contrario, para garantir a compatibilidade da esixencia deste requisito cos devanditos principios, o requisito que se está a analizar non parece que poida ser interpretado no sentido de que esixa:

- que o concertado veña realizando prestacións análogas ás que constitúen o servizo público no ámbito territorial onde se pretende instalar o servizo público.

Neste sentido, o Tribunal de Xustiza da Unión Europea na súa Sentencia de 27 de outubro de 2005 sinala: “O artigo 49 TCE oponse a que unha entidade adxudicadora inclúa no prego de condicións dun contrato público de prestación de servizos sanitarios de terapias respiratorias domiciliarias e outras técnicas de ventilación asistida, por unha parte, un requisito de admisión que obriga á empresa licitadora a dispor, no momento da presentación da oferta, dunha oficina aberta ó público na capital da provincia na que se debe prestar o servizo e, por outra, uns criterios de valoración das ofertas que, a efectos de atribuír puntos adicionais, toman en consideración a existencia, nese mesmo momento, de instalacións propias de produción, de acondicionamento e de envasado de osíxeno situadas a menos de 1.000 km da citada provincia ou de oficinas abertas ó público en determinadas localidades desta e que, en caso de empate entre varias ofertas, favorecen á empresa que prestara anteriormente o servizo de que se trata, na medida en que tales criterios se apliquen de maneira discriminatoria, non se atopen xustificadas por razóns imperiosas de interese xeral, non sexan adecuados para garantir a realización do obxectivo que perseguen ou vaian máis alá do

necesario para alcanzar dito obxectivo, extremos que corresponde verificar ó órgano xurisdiccional nacional”.

- que o concertado veña realizando, efectivamente, prestacións análogas ás que constitúen o servizo público.

En coherencia co dito no punto anterior e coa finalidade deste requisito, parece suficiente que o concertado acredite a súa solvencia e que se atope en condicións, por posuír os medios necesarios, de prestar o servizo.

En terceiro lugar, no ámbito dos servizos sociais, o concertista ten que cumprir co disposto no artigo 32.3 LSSG, que establece que todas as entidades prestadoras de servizos sociais²⁸ haberán de estar inscritas, con carácter previo ó inicio das súas actividades, nun rexistro administrativo creado ó efecto²⁹.

Finalmente, polo que respecta á posición xurídica do concertado no seo do concerto esta ven constituída por un conxunto de obrigas e de dereitos. Entre as obrigas hai que destacar a de prestar o servizo, de acordo coas condicións establecidas no contrato, con continuidade, garantindo ós usuarios o acceso ó mesmo e coidando da boa orde na súa erogación e a obriga de indemnizar os danos que cause a terceiros como consecuencia da prestación do servizo³⁰. Por outra banda, entre os dereitos, hai que destacar que o concertado ten dereito á contraprestación económica prevista pola erogación do servizo (que inclúe unha retribución pola utilización do servizo que o concertado pode recibir, ben dos usuarios do servizo, ben da propia Administración concertante), así como a revisión da mesma³¹.

²⁸ Este mesmo precepto establece, no seu apartado primeiro, que terá a consideración de entidade prestadora de servizos sociais toda persoa física ou xurídica, legalmente recoñecida como tal, que sexa titular de centros ou desenvolva programas de servizos sociais. Ademais, no seu apartado segundo, este mesmo artigo dispón que son entidades prestadoras: a) A Administración autonómica; b) As entidades locais; c) As entidades de iniciativa social, non sendo impedimento para a consideración de carencia de ánimo de lucro o feito de que ditas entidades perciban contraprestación dos usuarios, sempre e cando da análise global do seu balance económico final non se deduza a obtención de beneficio e d) As entidades de iniciativa privada con ánimo de lucro.

²⁹ Vid. Decreto 291/1995, de 3 de novembro, polo que se desenvolve a Lei 4/1993, de 14 de abril, de servizos sociais, no relativo ós rexistros de entidades prestadoras de servizos sociais.

³⁰ Cfr. art. 256 LCSP.

³¹ Cfr. art. 257 LCSP.

2.- Elementos obxectivos

Dentro destes elementos atópanse o servizo e o prezo.

a.- O servizo

Pode ser obxecto de concerto calquera servizo social deseñado pola Administración da Xunta de Galicia que cumpra cos requisitos establecidos no artigo 4 LSSG. Este precepto esixe que se trate de servizos que pretendan alcanzar algunha das seguintes finalidades: mellorar a calidade de vida e a participación das persoas ou grupos, especialmente daqueles que sofren algún tipo de carencia, marxinación ou desatención selectiva ou a prevención e eliminación das causas que están na orixe daquelas situacións³².

b.- O prezo

O prezo, pola súa banda, constitúe a contraprestación que a Administración concertante se compromete a entregar ó concertado a cambio da realización por este do servizo.

Este prezo ten que ser certo e ten que estar expresado en euros (art. 75 LCSP).

O órgano de contratación³³ debe procurar que o mesmo sexa adecuado para garantir que o contrato se vai a cumprir correctamente, mediante a axeitada estimación do seu importe (que se debe efectuar segundo as prescricións do art. 76 LCSP)³⁴ tendo en conta o prezo de mercado no tempo de fixar o orzamento de licitación.

³² Sobre o complexo tema da definición e delimitación dos servizos sociais, vid.: Andrés ARIAS ASTRAY, et al., "La definición de los servicios sociales en las leyes de servicios sociales de primera y segunda generación en España", *Revista de Trabajo Social*, vol. 4, 2004, pp. 507-518; Fernando FANTOVA, *Sistemas públicos de servicios sociales*, Universidad de Deusto, Bilbao, 2008, pp. 33-48 e Marcos VAQUER CABALLERÍA, *La acción social*, Tirant lo Blanch, Valencia, 2002.

³³ Na Comunidade Autónoma Galega, de acordo co establecido no artigo 33.10 da Lei 1/1983, de 22 de febreiro, de normas reguladoras da Xunta e da súa Presidencia e co disposto no Decreto 87/1990, de 15 de febreiro, en principio, é competencia dos Conselleiros o asinar en nome da Administración da Xunta de Galicia os contratos referidos ás materias de competencia das súas respectivas Consellerías. Non obstante o dito, atópanse desconcentradas, nos Delegados Provinciais das Consellerías, as atribucións que lles corresponden ós Conselleiros, en canto órganos de contratación da Administración autonómica, naqueles contratos que se refiran a materias financiadas con cargo a créditos do Capítulo VI dos Orzamentos Xerais da Comunidade Autónoma.

³⁴ Este artigo refírese ó valor estimado dos contratos, o cal define como o importe total dos mesmos, sen incluír o IVE. Para a determinación do valor estimado este precepto establece

Respecto do prezo de mercado, en canto criterio para a determinación do prezo do contrato, hai que sinalar que o artigo 33 LSSG leva a cabo unha restrición deste concepto, entendendo por mercado só o mercado público de prestacións sociais, ó establecer que a Administración autonómica poderá concertar prazas nos centros dependentes da iniciativa privada, tanto social como lucrativa, sen que en ningún caso o prezo convidado poida superar o custe medio das mesmas nos centros públicos da área de actuación correspondente.

3.- Elementos procedimentais

Respecto dos elementos procedimentais do concerto de servizos sociais, é necesario prestar atención a tres cuestións: a adxudicación, a modificación e a extinción.

a.- A adxudicación

De acordo co artigo 122.2 LCSP, a adxudicación dos concertos, en canto modalidade do contrato administrativo de xestión de servizos públicos, ten que se realizar, ordinariamente, utilizando o procedemento aberto – que se caracteriza, segundo o artigo 141 LCSP, por un lado, porque todo empresario pode presentar unha proposición e, por outro lado, porque atópase excluída toda negociación dos termos do contrato cos licitadores —ou o procedemento restrinxido— que se singulariza, segundo o artigo 146 LCSP, por unha banda, porque só poden presentar proposicións aqueles empresarios que, a súa solicitude e en atención á súa solvencia, sexan seleccionados polo órgano de contratación, e, por outra banda, porque se atopa prohibida toda negociación dos termos do contrato cos solicitantes ou candidatos –.

Este artigo 122.2 LCSP permite, ademais, a utilización do procedemento negociado – cuxo elemento definitorio ven constituído polo feito de que a adxudicación do contrato recae no licitador xustificadamente elixido polo órgano de contratación, tras efectuar consultas con diversos candidatos e

tres regras: primeira, que se teñen que ter en conta todos os posibles conceptos que poida abranguer o contrato (as opcións eventuais e as posibles prórrogas); segunda, que a estimación debe facerse tendo en conta os prezos habituais de mercado e, terceira, que a estimación ten que estar referida ó momento do envío do anuncio de licitación ou, se este non é necesario, ó momento no que o órgano de contratación inicie o procedemento de adxudicación.

negociar as condicións do contrato con un ou varios deles – exclusivamente nos supostos taxados na LCSP³⁵.

En concreto, os supostos que permiten a utilización do procedemento negociado para a adxudicación do concerto dun servizo social son os contidos nos artigos 154, supostos xerais —aplicables a todos os contratos administrativos—, e no artigo 156, supostos específicos —aplicables só ó contrato de xestión de servizos públicos—.

Segundo o citado artigo 154 LCSP, os contratos que celebren as Administracións Públicas poderán adxudicarse mediante procedemento negociado nos seguintes casos:

- a) Cando as proposicións ou ofertas económicas nos procedementos abertos, restrinxidos ou de diálogo competitivo seguidos previamente sexan irregulares ou inaceptables por terse presentado por empresarios carentes de aptitude, por incumprimento nas ofertas das obrigacións legais relativas á fiscalidade, protección do medio ambiente e condicións de traballo, por infrinxir as condicións para a presentación de variantes ou melloras, ou por incluír valores anormais ou desproporcionados, sempre que non se modifiquen substancialmente as condicións orixinais do contrato.
- b) En casos excepcionais, cando se trate de contratos nos que, por razón das súas características ou dos riscos que entrañen, non poida determinarse previamente o prezo global.
- c) Cando, tras terse seguido un procedemento aberto ou restrinxido, non se presentara ningunha oferta ou candidatura, ou as ofertas non sexan aceptadas, sempre que as condicións iniciais do contrato non se modifiquen substancialmente. Tratándose de contratos suxeitos a regulación harmonizada, remitirase un estudo á Comisión das Comunidades Europeas, se esta así o solicita.
- d) Cando, por razóns técnicas ou artísticas ou por motivos relacionados coa protección de dereitos de exclusiva o contrato só poida encomendarse a un empresario determinado.

³⁵ Sobre o procedemento negociado, vid.: Isabel GALLEGO CÓRCOLES, “El procedimiento negociado”, *Contratación administrativa práctica*, nn. 29 e 30, 2004, pp. 45 e ss e 41 e ss, respectivamente.

- e) Cando unha imperiosa urxencia, resultante de acontecementos imprevisibles para o órgano de contratación e non imputables ó mesmo, demande unha pronta execución do contrato que non poida lograrse mediante a aplicación da tramitación de urxencia.
- f) Cando o contrato fose declarado secreto ou reservado, ou cando a súa execución deba ir acompañada de medidas de seguridade especiais conforme á lexislación vixente, ou cando o esixa a protección dos intereses esenciais da seguridade do Estado.
- g) Cando se trate de contratos incluídos no ámbito do artigo 296 do Tratado Constitutivo da Comunidade Europea.

Pola súa banda, o artigo 156, respecto dos contratos de xestión de servizos públicos, amplía o elenco dos supostos previstos no artigo 154 para este concreto tipo de contratos, establecendo que poderá acudirse ó procedemento negociado para adxudicar os contratos de xestión dos servizos públicos nos seguintes casos:

- a) Cando se trate de servizos públicos respecto dos cales non sexa posible promover a concorrência da oferta³⁶.
- b) Os de xestión de servizos cuxo orzamento de gastos de primeiro establecemento se estime inferior a 500.000 € e o seu prazo de duración sexa inferior a cinco anos³⁷.

³⁶ Este constitúe un dos supostos máis empregados para xustificar a utilización do procedemento negociado no ámbito dos servizos sociais e ó mesmo tempo é un dos que presenta maiores dificultades, xa que para saber cando se pode aplicar este suposto é necesario delimitar cando se produce a imposibilidade de promover a concorrência da oferta. De acordo co establecido polo Tribunal Supremo (en adiante, TS) e pola Xunta Consultiva de Contratación Administrativa da Administración Xeral do Estado (en adiante, XCCA), pódese entender que existe imposibilidade de promover a concorrência na oferta cando, na área na que se pretende errogar o servizo, tan só existe un contratista ó que se lle pode encomendar a prestación do servizo (Informe XCCA n. 52/06), ben porque tan só el se adica a prestación do servizo, ben porque, aínda existindo, outros posibles contratistas tan só el posúe a infraestrutura necesaria para a prestación do servizo (Sentencia do TS do 12 de marzo de 1999), este último suposto pode ser interpretado no sentido de que os demais posibles contratistas ou ben non posúen infraestruturas necesarias ou ben as que posúen non se adaptan ás necesidades e requisitos esixidos pola Administración. Todas estas circunstancias han de ser axeitadamente xustificadas e probadas no respectivo expediente de contratación (Informe XCCA n. 35/06).

Tendo en conta o Proxecto de Mapa Galego de Servizos Sociais, en materia de xestión de servizos sociais, parece que as unidades territoriais nas que se deben errogar os servizos sociais son as Áreas Estratéxicas definidas polo devandito Mapa.

³⁷ Ó igual que sucede no anterior suposto, este presenta importantes dificultades aplicativas, xa que, por unha parte, a LCSP non indica qué é o orzamento de gastos de primeiro

- c) Os relativos á prestación de asistencia sanitaria concertados con medios alleos, derivados dun convenio de colaboración entre as Administracións Públicas ou dun contrato marco, sempre que este fose adxudicado con suxeición ás normas desta Lei.

b.- A modificación

A Administración da Xunta de Galicia, en canto Administración concertante, pode modificar, durante a vixencia do concerto, as características do servizo concertado e as tarifas que deben ser pagadas polos usuarios, co fin de garantir que a prestación do mesmo continúa a satisfacer, de modo

establecemento, nin cómo se debe calcular, e, por outra parte, a duración do contrato queda limitada a cinco anos, pero a LCSP non precisa se se trata da duración inicial do contrato ou da duración total do mesmo, prórrogas incluídas.

Polo que respecta ó orzamento de gastos de primeiro establecemento, parece que este concepto non se pode identificar co importe da xestión do servizo (o prezo a pagar pola Administración pola xestión do servizo), xa que isto sería o “valor estimado do contrato” (concepto que define o artigo 76 LCSP, e que consiste no seu importe total, sen IVE). Esta primeira impresión ven confirmada polo feito de que da análise global do texto desta norma pódese concluir que cando a LCSP quere empregar o concepto “valor estimado do contrato” faino expresamente, así, por exemplo, sen ir moi lonxe, na regulación do procedemento negociado o artigo 161.2 LCSP establece que se se usa, precisamente, o suposto do artigo 156.b), será necesario proceder a publicar anuncios conforme ó artigo 126, cando o valor estimado do contrato supere os 60.000 €.

En consecuencia, descartada esta interpretación, poderíase considerar que a LCSP emprega o concepto contable homónimo, polo tanto, o importe deste debería comprender todo aquilo que se poida incluír no concepto de “Gastos de primeiro establecemento”. Contablemente, considéranse gastos de primeiro establecemento os necesarios ata que a empresa inicia a súa actividade productiva, ó establecerse aquela ou con motivo de ampliacións de capacidade. En particular, dentro deses gastos téñense que incluír: gastos de estudos de natureza técnica ou económica; publicidade; captación, formación e distribución de persoal; operacións destinadas á instalación e posta en funcionamento de equipos técnicos; os gastos de instalación de sistemas informáticos iniciais; os gastos de acondicionamento de inmoables tanto propios como alleos en réxime de aluguer; os consumos de factores (materiais, persoal, servizos exteriores, amortizacións de inmovilizados, etc...) empregados na posta en funcionamento, etc... Neste sentido, pronunciouse a Xunta Consultiva de Contratación Administrativa de Galicia no seu Informe 7/2008, de 11 de xuño de 2008.

Respecto do segundo problema: o da duración do contrato. O artigo 156.b LCSP, como se adiantou, dispón que o prazo de duración do contrato debe ser inferior a cinco anos, facendo xurdir esta redacción dúbida de se cinco anos é a duración inicial do contrato ou a duración total do mesmo, prórrogas incluídas.

Se ten en conta que o artigo 254 LCSP establece: “O contrato de xestión de servizos públicos non poderá ter carácter perpetuo ou indefinido, fixándose necesariamente no prego de cláusulas administrativas particulares a súa duración e a das prórrogas que poida ser obxecto [...]”, é posible interpretar que cando a LCSP se refire á duración está a falar de duración inicial, sendo posibles sucesivas prórrogas ata acadar a duración legal máxima do contrato, que, de acordo co artigo 254.b LCSP, é de vinte e cinco anos.

axeitado, o interese público de natureza social que determinou o establecemento do devandito servizo social.

O exercicio desta potestade administrativa, tradicionalmente coñecida como “*ius variandi*”, ten o seu contrapeso na necesidade de que a Administración concertante manteña o equilibrio financeiro do contrato³⁸. Este mantemento do devandito equilibrio debe levarse a cabo mediante a adopción de todas as medidas que sexan oportunas, como, por exemplo, a modificación das cláusulas económicas contidas no concerto ou a ampliación do prazo do mesmo.

c.- A extinción

A extinción do concerto, de xeito normal, prodúcese polo cumprimento do mesmo e, de xeito anormal, pola súa resolución.

A extinción do concerto por cumprimento prodúcese, con carácter xeral, polo transcurso do prazo fixado para a prestación do servizo (art. 259 LCSP). Unha vez finalizado o prazo contractual ten lugar a reversión do servizo á Administración e, como en todo contrato de xestión de servizos públicos, o concertado está obrigado a entregar, neste momento, as obras e instalacións que serven para prestar o servizo, de acordo co establecido no concerto; se ben o habitual nestes casos é que, dado que as instalacións e medios eran de propiedade do concertado, no concerto non se estableza ningunha obriga deste tipo ó seu cargo.

A terminación do concerto por resolución prodúcese cando concorre algunha das causas xerais de resolución dos contratos administrativos, contidas no art. 206 LCSP (como, por exemplo: o mutuo acordo ou incumprimento), ou algunha das causas de resolución previstas no art. 262 para os contratos de xestión de servizos públicos, é dicir: demora superior a seis meses por parte da Administración na entrega da contraprestación; rescate do servizo pola Administración; supresión do servizo por razóns de interese público ou imposibilidade de explotación do servizo como consecuencia dunha decisión da Administración.

³⁸ De acordo co artigo 258.4 e .5 LCSP, ademais de neste suposto, o restablecemento do equilibrio financeiro do contrato procede, por unha parte, cando unha o varias actuacións da Administración concertante implican de xeito directo a ruptura da economía do concerto (trátase do suposto tradicionalmente coñecido como “*factum principis*”) e, por outra parte, cando por causa de forza maior, de acordo coa definición da mesma contida no art. 214 LCSP, prodúcese a ruptura da economía do concerto.